СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. Рік [illegible] Ч. 113. Джерзи Сіті, Н. Дж., вівторок, 15 травня, 1934. VOL. XLII. No. 113. Jersey City, N. J., Tuesday, May 15, 1934. THREE CENTS.

ОСТЕРІГАЮТЬ УРЯД ПЕРЕД НЕВДОВОЛЕННЯМ РОБІТНИКІВ

ВАШИНҐТОН.—Уряд починає звертати щораз більше уваги на зріст невдоволення серед робітників. Уряд бачить його прояви в небувалому зрості числа великих страйків, котрі захопили багато важних промислів та розтягаються на ввесь край, від Тихого по Атлянтійський океан, від стейту Мейн по Мексиканський залив.

Під теперішню пору йдуть великі страйки корабельних вантажників, майнерів залізної й мідяної руди, майнерів угля, ткацьких робітників, робітників шевських фабрик та автомобільних механіків.

У багатьох околицях страйк проявляється вибухами насильств. Незвичайно замітне, що в ріжних страйкових насильствах часто фіґурують Мурини, котрі донедавна ще проявляли сильно придушений настрій.

Уряд Американської Федерації Праці остерігає суспільність публично, що число страйків буде певно далі зростати, якщо суспільність не подбає за те, щоб закони давали робітникам справжню охорону їх інтересів та признавали їм право збірної угоди не тільки на словах, але й на ділах.

НОВІ СТРАЙКИ.

НЮ ЙОРК. — Юнія корабельних вантажників робить усі зусилля, щоби поширити страйк цих робітників і на побереже Атлянтійського океану.

Юнія каже, що коло тисячі робітників корабельної лінії Морґана вже готові вийти на страйк.

Окружна робітнича рада робить заходи, щоби полагодити страйк.

Тимчасом на тлі страйку корабельних вантажників на побережу Тихого океану прийшло до нових заворушень. Наняті коробельними підприємствами ґенґстери нападали на страйкові пікети. Мейор міста Сіетл, у стейті Вашинґтон, дає поліційну охорону для страйколомів.

Робітники майже всіх місцевих різниць у Ст. Луісі вийшли на страйк, щоби добитися мінімальної заплати в сумі 75 центів на годину для різників і 60 центів для помічників та обмеження робучого часу до 32 годин на тиждень.

СВЯТКУЮТЬ ЗАГАЛЬНО СВЯТО МАТЕРИ.

ВАШИНҐТОН. — Цілий просто край виконував проклямацію президента Рузвелта та святкував цю неділю як День Матери.

По церквах виголошувано проповіди про значіння матери для дітей. Потім відбулися в честь матерей ріжні цивільні громадянські свята.

На одному такому святі в Ню Йорку була приявна пані Рузвелтова, мати президента. У своїй промові пані Рузвелтова закликала громадянство помагати незахистним матерям.

Нюйорський мейор Ла Ґвардія, промовляючи до зборів 20,000 матерей у Сентрал Парку, обіцяв допомогу міста потребуючим матерям.

УРЯД ЗБІЛЬШАЄ СВОЇ ЛІСОВІ ПОСІЛОСТИ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар війни Дерн, заявив публично, як президент Краєвої Комісії Лісових Резервацій, що уряд буде старатися дістати якнайбільше лісів під свою контролю. В полудневих стейтах федеральний уряд закупить незадовго 3 міліони акрів ліса, а в північно-східній частині краю 762,000 акрів, Уряд роздобув на ту ціль суму 20 міліонів долярів.

ҐАЗЕТЯРСЬКИЙ ХЛОПЧИНА РАТУЄ ЖИТТЯ ЛЮДИНИ.

ШІКАҐО. — 14-літній хлопчина, Антін Пацета, котрий продає ґазети коло одної стації надземної залізниці, побачив оноді, як високо над ним, на стації, один пасажир, ждучи на поїзд, упав на шини. Хлопець побіг швидко на стацію. До стації зближався скоро поспішний поїзд. Не думаючи багато, хлопець скочив на тор та побіг проти поїзду, вимахуючи по дорозі своїм плащем, котрий він зняв зі себе. Моторовий з трудом задержав поїзд якраз над людиною, що лежала на торі.

Непритомного чоловіка піднято з шин і завезено до шпиталю. Захорів він нагло на заворот голови й упав з плятформи на шини. Він вийшов з пригоди з легкими потовченнями від упадку. Молодий Пацета кілька годин пізніше продавав уже ґазети, в котрих був описаний його відважний учинок.

ПОЛІЦІЯ РАТУЄ БАНДИТІВ ПЕРЕД ЛІНЧЕМ.

ОТАВА (Ілинойс). — Три хлопці, а саме 20-літній Вінсент Окарен, 16-літній Йосиф Ковальчик і 18-літній Вольтер Ковальчик, призналися поліції, що вони вбили в Дана, в стейті Ілинойс, одного ґросерника, котрий ставив їм опір підчас грабунку. Коли поліція взяла молодих проступників на місце злочину, щоби вони докладно розповіли, як доконали злочину, довкола них зібралася скоро юрба узброєнних громадян та пробувала їх злінчувати. Поліція вивезла вязнів чимскорше назад до тюрми.

КАМПАНІЯ ПРОТИ ЗЛОЧИНЦІВ У НЮ ЙОРКУ.

Лови на злочинців, котрі кілька днів тому зарядив поліційний комішенер О'Райен, дали поліції гарну збріку злочинців. Поліційні арешти переповнені новими арештантами. Начисляють їх 207. З них майже одна третина це люди, котрим поліція не може ще закинути ніякого злочину, які одначе все перебувають у товаристві злочинців і певно мають з ними якісь недозволені звязки.

ЗРІСТ ЕКСПОРТУ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Американські фабриканти літаків та складових частин літаків висилають до Німеччини щораз більше товарів. Підкреслюють, розуміється, при тому, що літаки не призначені для воєнних цілей.

МИШІ ПОГРИЗЛИ 1,200 ДОЛЯРІВ.

В селі Діляκі, пов. Свенцяни приїхав був ще кілька літ тому з Америки селянин Качинський і частину своїх грошей дав до банку. Банк збанкротував і гроші пропали. Маючи такий досвід, Качинський сховав решту своєї готівки, 1,200 дол., під долівку, вважаючи, що їм нам безпечніше, як у банку. Та помилився: недавно заглянув до своєї схованки і знайшов з грошей тільки перегризене мишами терміття.

ЗАЙЦЕМ З ВАРШАВИ ДО ПАРИЖА.

До Варшави привезли з Чехословаччини цікаву людину Це мешкаючий таки у Варшаві Італієць Олександер Вієрамі, що прибув туди з батьком хлопцем, потім був механіком і служив у війську, а врешті опинився безробітним. Тому вирішив поїхати у світ. Закрався на летунський майдан, вліз в один літак і скулився в його хвості. За який час літак осів у Празі, бо дальше не їхав. Тут Вієрамі переліз до іншого літака, що мав другого дня відлетіти до Парижа, і заснув. Ранком вчув такий голод, що не міг видержати. Перебрався отже в летунську одежу і вийшов на майдан, але тут пізнали жандарми в нім нелетуна й арештували. В кантині, куди опісля привели Вієрамі і де були летунські старшини, з нього чимало насміялись й обдарували грішми, а один фільмовий оператор відфотографував його навіть. Вієрамі пішов до тюрми, а коли його мали відставити до Польщі, скочив з поверху, зломив ногу і з черги пролежав 11 тижнів у шпиталі. Врешті видужав і його передали до Польщі.

ЗІ СТРАХУ ВІДЗИСКАВ МОВУ.

Підчас недавньої соціялістичної револьти у Відні сховався один молодий Віденець з кількома іншими особами до пивниці дому, який незабаром почала острілювати артилерія. Молодий чоловік мав велику органічну хибу: сильно заїкувався, так, що загально вважали його німим. Одначе яке було здивування його товаришів, коли підчас його арештування каліка нагло відзискав мову. Лікарі кажуть, що сталося це наслідком сильного нервового потрясення під впливом страху, який довелось йому переживати підчас канонади.

NRA
MEMBER
U.S.
WE DO OUR PART

ОСУШЕННЯ НІМЕЦЬКОГО МОРЯ.

Від довшого часу працюють німецькі робітники над осушенням частини Німецького моря, положеного між північно-фризійським побережем і північно-фризійськими островами (Сильт, Фер, Амрум і і.). Поверхня цієї частини моря має біля 30 тисяч гектарів. Німці задумують осушити її зовсім за 100 років.

На цю ціль уряд видає щорічно яких 6 міл. злотих. Досі осушують річно на північно-фризійському побережі смугу моря, широку 9.5 м.; зате більш на південь від міста Гузуму до устя Лаби тільки 4.2 метри річно. Кошти осушення 1 гектара рівні 7 тисячам злотих.

ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ ХОРВАТІВ.

(УП) Хорватський альманах „Грватска Незавісна Држава" на 1934 р. подає цікаві цифри, які є вимовним причинком до положення в Хорватії. Іменно подано там, що за час від 17.7. 1929 р. до 31. 12. 1933 станули перед сербськими судами понад 200 хорватських патріотів, яких засуджено: 19 — на кару смерти, 8 — на досмертну тюрму, і 176 — разом на 900 літ примусових робіт. Зазначено, що статистика не обіймає випадків убивств Хорватів без суду, смерти в тюрмі або наслідком поліційних тортур.

ЖАХЛИВЕ ВБИВСТВО.

В селі Поточиськах, пов. Городенка, завважили оноді люди, що місцева склепарка Файнгольдова не відчинила пополудні крамниці. Кілька селян увійшли заднім входом до її мешкання й застали тут змасакрованих трупів Файнгольдової і її чоловіка. Хто їх убив — невідомо.

ТИФ НА ГУЦУЛЬЩИНІ.

З Гуцульщини повідомляють, що в селах здовж Білого Черемоша вибух тиф, що лютує найсильніше у Стебнях, Полянках, Довгополі й Устеріках. Хорими опікується щиро д-р Ю. Маковський, але є загроза, що тиф поширюється на сусідні села, бо Гуцули ходять від села до села на жебри, не маючи чим прокормитись. Негайна допомога конечна.

З ЛЯСОМ НА БЕСІДНИКА.

Небувало закінчились одні збори, що відбувалися заімпровізовано на одній з головних вулиць Мадриду. Коли бесідник вийшов на скоро поставлену трибуну та став говорити, не сподобалося це одному з видців, що жив довше в Мексику. Він іще заки інтервеніювала поліція розпустив лясо, закинув його бесідникові на шию та стягнув його з трибуни.

НАЙБІЛЬША ОРГАНІЗАЦІЯ В СВІТІ.

(УП) Найчисельнішою організацією всього світа є нині так званий Німецький Фронт Праці. Він нараховує нині з симпатиками коло 30 міл. членів і ділиться на 18 головних фахових секцій. Провідником його є д-р Лей, один з найближчих співробітників Гітлера. В останньому часі переводить він реорганізацію цієї величезної організаці. Органом цієї організації є газета „Дер Дойтше", якої наклад ще не досягає 30 міл.

ХТО Є НАЙБІЛЬШ ВОЙОВНИЧИМ НАРОДОМ У СВІТІ?

(УП) Швайцарська преса принесла була на початку цього року цікаве зіставлення всіх воєн світа за останнє тисячеліття. Статистику цю подав професор університету в Гарвард, Сорокін, що працював над нею разом з ґенералом Головіном. Ось вона:

Франція — 185 воєн, Англія 176 воєн, Московщина 151 воєн, Австрія 131 воєн, Еспанія 75 воєн, Італія 32 війни і Німеччина 24 війни. Розуміється, що в ту статистику не втягнено ріжних домашніх міжусобиць кождої нації.

З цього зіставлення хіба найкраще видно, хто найбільше войовничий.

СКІЛЬКИ ВАРТО ЯКЕ МІСТО В СВІТІ?

(УП) Англійський журналіст Форест занявся недавно справою підрахунку, скільки варто в грошах якенебудь більше місто світа. До того дістав матеріяли з Союза Націй у Женеві. За його підрахунками, Ню Йорк варт нині коло 30 міліярдів долярів. Лондон 26, Париж 11, Берлін 10 Відень 6.5 міліярдів долярів. В підрахунок узято все рухоме й нерухоме майно міст. Не знати лише, чи підраховано також і грошеві засоби, які мають ці міста в собі скомульовані.

КРУЖОК РІДНОЇ ШКОЛИ НЕБЕЗПЕЧНИЙ.

Повітове староство в Мостиськах заборонило засновувати кружок Рідної Школи в Арламівській Волі, мотивуючи цю заборону в письмі до комітету основників арґументом, що „істнене теґо стоважишеня може споводоваць заґрожене безпеченьства, спокою люб поржондку публічнеґо". Проти заборони внесено відклик до воєвідства.

ОПІКУН З ЧЕРВОНИМ ЗАЛІЗОМ.

З Єзуполя виїхав до Америки ще 6 літ тому Франц Білецький, залишаючи в селі жінку з однолітньою дитиною. Від того часу пропав. Жінка його 5 літ жила в нужді, врешті минулого року з розпуки повісилася. Сирітку Михаську взяв до себе брат нещасної, Іван Собко. Зразу обходився з нею добре, але коли Білецький дальше не давав про себе вістки, забажав дитини позбутися: почав побивати її й морити голодом, а одного дня вліті минулого року почав припікати її розпаленим залізом так, що врешті сусіди вчули нелюдський крик дитини і вирвали її з рук ката-опікуна. За цей випадок станув Собко перед судом у Станиславові і той засудив його на 6 місяців вязниці.

НОВИЙ ДИКТАТОР УКРАЇНИ

ХАРКІВ. — Постановою Всеукраїнського Виконавчого Комітету з 28 квітня головою Ради народніх комісарів УССР став Панас Петрович Любченко. Фактично він уже був таким головою від довшого часу, а Чубар був тільки фіґурою.

Любченко є Українцем з роду. Родився на Київщині 1897 р. Від 1918 р. є членом КП(б)У. Від того часу його імя було завжди звязане на Україні з русотяпством. Був вірним прислужником Москви.

Його заступником призначено Іллю Савельовича Шелехеса, родовитого Москаля, котрий від 1933 р. був головою харківської міської ради.

АВАНС ЧУБАРЯ.

ХАРКІВ. — Влас Чубар, котрий був 11 років головою Ради народніх комісарів УССР, зістав покликаний Москвою за заслуги на заступника голови Ради народніх комісарів СССР (Союза Соціялістичних Совітських Републик). Совітська преса визнає цю номінацію великим авансом для Чубаря.

НОВИЙ ЧЛЕН НАЙВИЩОГО СУДУ УКРАЇНИ.

ЛЬВІВ. — За підписами Петровського і Войцеховського появилася постанова, яка настановляє „тов. Желазногорського Григорія Абрамовича на члена Найвищого Суду УССР, звільнивши його від обовязків помічника Генерального прокуратора республики". Імя „Григорія Абрамовича" на Україні між Українцями цілком невідоме.

НОВІ ВИБОРИ ДО ВУАН.

ХАРКІВ. — У „Вістях" поміщено оповістку О. О. Боґомольця, президента Всеукраїнськкої Академії Наук, з якої виходить, що на черговій сесії ВУАН, дня 25 травня, мають відбутися вибори нових академіків. Одночасно з тим переведуть вибір членів кореспондентів. В оповістці сказано, що вибори мохна забезпечити, коли участь в обміркуванні та висуненні кандидатів візьмуть „широкі кола радянської громадскості". Та на ділі вибирається тих, котрих намічає Москва.

КОМАНДАНТ ЧЕРВОНОЇ АРМІЇ НА УКРАЇНІ.

МОСКВА. — Михайла Амеліна, дотеперішнього заступника начальника політичного уряду червоної армії на Україні, іменовано начальником того уряду, або політичним комісарем цілої червоної армії на Україні. Амелінови тепер 38 літ. Він з фаху столяр.

НЕБУВАЛИЙ УСПІХ АКЦІЇ ДОПОМОГИ ГУЦУЛЬЩИНІ.

ЛЬВІВ. — Великодний поклик „На паску Гуцулам" стрінув гарний відгомін. Не зважаючи на велику грошеву скруту і тяжкі часи, зібрано в дуже короткому часі 14,583.59 злотих. Акцію вважають моральною побідою.

КІНЕЦЬ КОМІСІЇ ПРО РУСІЯ.

ЛЬВІВ. — Польські часописи повідомляють з Риму, що наслідком уступлення еп. Д'Ербіні зі становища голови Комісії про Русія більшість відділів тої установи тепер ліквідують. Не іменовано нового голови цеї комісії й догадуються, що вона буде цілком зліквідована. Гурт священиків східнього обряду російської національности з о. Волконським покинув Рим і переніс свою діяльність до Франції!

„ГАЙЛЬ ПІЛСУДСКІ".

ВАРШАВА. — Із Хойніц повідомляють, що німецький прикордонний службовець прийшов службово до одної польської прикордонної станиці і тамошніх польських прикордонних сторожів привитав, піднісши руку вгору, окликом „Гайль Пілсудскі". На запит пояснив, що німецька влада обіжником приказала при стрічі з польськими службовцями так здоровити їх.

НОВА УСТАНОВА ДЛЯ БОРОТЬБИ З БЕЗРОБІТТЯМ.

ЛЬВІВ. — Львівське староство не приняло до відома заснування українського товариства для боротьби з безробіттям, бо, мовляв, таке товариство загрожувало би спокоєви. У відповідь на те засновано кооперативу „Гуртом", яка орґанізує працю для безробітних своїх членів. А далі засновано „Товариство для дослідів над безробіттям", яке теж шукає варстатів праці для безробітних Українців.

ГОСПОДАРКА „РУСЄКИХ".

ЛЬВІВ. — „Народний Дім", який польська влада віддала разом з усіми маєтками знову в руки москвофілів, стоїть перед цілковитим банкротством. Задовжено його на два міліони злотих.

КАТОЛИЦЬКИЙ ЖУРНАЛ НА ІНДЕКСІ.

ВАРШАВА. — Католицька Пресова Аґенція повідомляє, що львівська кураторія заборонила приймати до шкільних бібліотек і поширювати в школах журнал для української молоді „Наш Приятель", який видає і редаґує Марійське Товариство Молоді, українська католицька організація.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
Edited by Editorial Committee.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Friday's issue (with Ukrainian Weekly):		Число з пятниці (з англійською частю):	
One year	$ 2.00	На рік	$ 2.00
Six months	$ 1.25	На пів року	$ 1.25
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

Акдреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЛЬЩА БУНДЮЧИТЬСЯ

В останнім часі пишуть всюди багато про Польщу. В часописах, де ще не так давно найкращі знавці політичного положення Европи пророкували Польщі дуже темну будуччину, містять тепер новинки, які вказують, що Польща вже не є сезоновою державою, ні навіть малою, ні другорядною, а дійсним „моцарством". Виходить, що здійснилися польські мрії. Польщу вписали між перші держави світа.

Та якби судьба народів вирішувалася хвилевими політичними констеляціями чи махінаціями, то Польща могла би справді бути спокійною за свою будуччину. На око вона опинилася тепер у такім положенні, що не має ніяких ворогів-сусідів. На всі боки вона забезпечена договорами про ненапад. А Совіти не тільки що заключили з нею продовження цього договору, але ще радять Литві, яка далі ставить Польщі опір, щоби погодилася з Польщею. А Франція визнала Польщу рівною з собою великою державою.

Та це все, так би сказати, заграничні справи й заграничні вороги. З ними Польща ніби вже впоралася. Та залишилися ще внутрішні вороги, які звуться в неї „національними меншинами". До тих меншин зачисляються й Українці, котрих під Польщею є понад 7 міліонів. А щодо охорони тих національних меншин, зобовязують Польщу певні міжнародні договори. Вона їх вправді досі не виконувала, але всетаки вони існують, бо існують польські підписи під тими договорами. А це часами Польщі на міжнароднім ґрунті не є на руку. От часами інтерпелюють її в Лізі Націй, або в анґлійськім парляменті й т. п. Тому вона рішила позбутися тих зобовязань. І то простим способом: хоче загрозити Лізі Націй, що вона виступить з неї, якщо не будуть скасовані договори про охорону національних меншин. Вона рахує на те, що Німеччина і Японія, котрі виступили з Ліґи, нічого на тім не втратили. І таке готово бути і з нею. А виступивши з Ліґи, не буде зобовязана виконувати ті договори, яких виконання контролює Ліґа.

Що з того вийде, не знати. Та для нас воно неважне. Бо так чи інакше, наше відношення до Польщі останеться однаковим. Треба нам тільки те знати, що Польща, ставши сильнішою ногою на міжнародній арені, готується тепер до нового наступу проти національних меншин. Отже можна надіятися нової „пацифікації". Ознаки того вже видно, бо польський терор зростає з кождим днем. Проти цього треба ставити українську силу і український терор. Другого способу ратунку нема.

Д-р Остап Грицай.

КАРТИНА З ДНІВ РЕВОЛЮЦІЇ В АВСТРІЇ

II.

З віденських боїв.

Але у Відні в день 12. лютого, ще на довго передтим, поки з западаючим вечором адова темрява вгорнула місто, кипіла вже боротьба з революціонерами, що, хоч і заскочені нежданим наступом Екзекути, схопились видвигати смолоскипи ворохобні. Щойно опісля ось дізнався пересічний Віденець з поліційних звітів, що з хвилею, коли в полудне раптом поставали трамваї, робітникам не йшло про самий ґенеральний страйк, а про велику, криваву революцію, якої метою було повалити правлячий уряд і завести в цілій Австрії новий, соціял-демократами намічений лад.

Так передівсім на Ляндштрассе (III) республиканський Шуцбунд уже пополудні обсадив залізницю Ашпанґбан і обстрілював поліцистів із соціялістичного **Вільдґансгофу**, а у вечорі, зміг захопити Центральну торговицю для худоби, один з найважніших осередків для апровізації міста — обварувати її барикадами і поставити до бою 2,000 чоловіка. Отже залогу настільки сильну, що Екзекутива не змогла покищо протиставити їй відповідного фронту оборони, і мусіла чекати аж до вівтірка, щоб при допомозі поліції, одного полку Ґайматшуцу та **военної панцирки**, яка між ворохобниками счинила страшний заколот — положити боям в округі Ляндштрассе кінець. Але ще й тоді, коли сили Екзекутиви наступали тут на ворохобників уже гаразд закріпленим фронтом, намітивши передовсім здобуття величанського **Рабенгофу** — головної соціялістичної твердині на Ляндштрассе — червоні з усіх сторін стріляли завзято, засипуючи противника градом куль трохи не з усіх вікон околичних вулиць. І рівно завзято боролись ворохобники в сусідній до Ляндштрассе окрузі Зіммерінґ (XI), де робітництво і їх Шуцбунд були здавна „залізною ґвардією" віденської соціял-демократії. Там, ще поки в полудне станули трамваї, молодий робітник Гавлічек застрілив на вулиці з карабіна поліциста **Шіля**, а робітники міського електричного й газового заводу покинули працювати, тоді, коли шуцбундівці обсадили свої твердині в будівлях **Геґер-Енгельс-та Кляйнгоф** та залізничий шлях Остбану. І трималися вони при тім так сильно, що поліція враз з відділом Гайматшуцу змогла тут до вечора обсадити тільки частину залізничого шляху, бо проти ворохобників, похованих у недоступних будівлях та за барикадами на Ґріллґассе та Ґайзельберґштрассе, вона була безпомічна і мусіла прикликати на поміч військо. Отак в ½10. в ночі вирушив на червоний Зіммерінґ батальон фельдєґерів **з одною гарматою та панциркою**, що, подібно як на Ляндштрассе, наступала на барикади, а саме на ту, що її видвигнули червоні перед трамваєвою ремізою при Зіммерінґер Гавптштрассе. І з барикадами військо Екзекутиви справилось швидко. Але з ворохобниками в соціялістичних твердинях була тут — подібно як і на Отакрінґу і Деблінґу — така біда, що поки не почали лопати важкі міни і не загреміли гармати, націлені на три гофи, Енгельса, Геґера та Кляйна, то революціонери, по стороні яких боролися і жінки, навіть не думали здаватися. Зі становищ у своїх домах вони немилосердно пражили вогнем поліцію та військо, при чім заховану ними зброю знаходжено в застрашаючих скількостях скрізь, не лиш по домах, у бетонових замуруваннях, а й по садах, робітничих повітках, будках і пивницях. Словом, Відень напередодні вибуху революції був підмінований нагромадженою зброєю і вибуховими матеріялами так, що — як ствердили опісля знавці — тих засобів було доволі, щоб увесь Відень ураз із собором Стефана — висадити в воздух.

Таким боєвим запалом узялись раптом душі еєдецьких миротворців, що ще так дуже недавно, виклинаючи по ріжних **„анти-фашистичних"** зборах і сходинах **„злочинні націоналізми"**, запевнювали бідолашних слухачів, що лиш вони одні, соціял-демократи, знають тайну правдивого пацифізму та вічного мира у світі,..!

Мира на руїнах, начинених трупом усіх противників соціял-демократії.

До тогож червоні лицарі, де тільки могли, послугувались ґвалтом, підступом і нелюдською жорстокістю, так, що деякі епізоди з днів революції у Відні просто страшні. Так напр. у понеділок вечером, коли борцям Екзекутиви довелось наступати на сильно укріплений Роймангоф, де балеву салю будинку (як головний сховок ворохобників) треба було здобувати аж при допомозі пятикратного ладунку ґранатів, що висадив у воздух забарикадовані двері, ворохобники послугувалися стрільнами **дум-дум**, спричинивши так жорстоку смерть команданта **сотн. Рудольфа Ґіба**. А підчас боїв **у Фльорісдорфі (XXI.)**, найзавзятіших з усіх, які зведено було у Відні, — шуцбундівці **у Ґрос-Еґлерсдорф**, держачи під градовим обстрілом комісаріят поліції, недалеко якого лежав важко ранений оберважман **Антон Тацбер**, не тільки, що не дали змоги поліцистам забрати конаючого з боєвища, але ще — копали його ногами так довго, поки він, під їх чоботами не сконав (по заподанню в поліційній хроніці **"Oeffentliche Sicherheirt"**, 1934, ч. 3., ст. 14). І таксамо є ствердженим фактом, що коли поліцист Ріхард Піцінґер, тяжко ранений в обі ноги, лежачи на землі, прохав в одного молодого, бо ледви 18-літнього шуцбундівця помочі, то той „лицар" у відповідь приложив йому карабін до голови і простріли йому оба щелепи і язик, причім повистрілював йому кілька зубів. Оттакого вивчився він у марксистівських стратеґів, яким зовсім не страшно було обернути хочби й цілий Відень в румовище руїн, аби тільки захопити владу в свої руки та поширити панування червоного Інтернаціоналу via Відень на всю західню Европу!

Але на щастя — дух культурного Заходу переміг і цим разом полчища, наслані на европейську станицю большевицькими аґітаторами, і з глибин тої пропамятної пітьми в першу ніч боротьби, вийшов переможцем світ християнської Европи.

І надіймося, що лишиться він переможцем, у свідомім і доцільнім обєднанню культурних націй Европи, на завжди!

Але, як я уже зазначив при згадці про перші бої з ворохобниками в округах Ляндштрассе й Зіммерінґ, здушення революції, початої во імя диктатури большевицьких аґентів, не пішло то екзекутиві так легко. І це виявилося головно в боротьбі з дальшими осередками ворохобні, головною **у робітничім окрузі Отакрінґ (XVI.), а далі в Деблінґу (XIX.), у Фльорісдорфі та в окрузі Пратеру**, де в червоних твердинях нагромаджено було велитенські скількости муніції, і станули до бою тисячки людей. Правда — ці боєві кадри соціялістів були без провідників, а з цим і без відповідного боєвого пляну, бо найбільші червоні крикуни у Відні, д-р Дойч і д-р Бавер, спасались утечею, а багато інших ватажків зараз виарештували. Але це не перешкодило зреорганізованим удержувати фронт бою навіть і проти очевидної переваги сил Екзекутиви і боронитися на даних позиціях руками, ногами й зубами аж до повного розгрому. Так передовсім на Отакрінґу у великанській твердині **Зандляйтен**, а далі в **Арбайтерґаймі**, де безпощадна боротьба — при допомозі гармат, мін і ґранатів — ішла від понеділка аж до вівтірка рано, причім головний командант Екзекутиви, віцеканцлер Австрії, майор Фай **(Fey)** — мимоходом кажучи, славний вояка — увійшов на чолі війська до здобутого Арбайтерґайму як перший. І гідне уваги тут ще й те, що в одній хаті в комплексі Ґайму знайдено дві жінки, одну застрілену, а другу — жінку бувшого посла до Національної Ради, соціяліста Зевера — тяжко рану, яка незабаром і вмерла. Але муніції тут не знайшли багато, бо виявилося, що соціялістичні твердині були збудовані так, що їх оборонці могли в критичну хвилю втікати з усім вантажом або каналами, або дахами, що тут і зроблено. А позатим і своїх ранених і впавших вони могли прятати так, що слід по них пропадав зовсім. — Ще тяжче одначе довелось Екзекутиві боротися з ворохобниками в Деблінґу, в описуваним уже мною Карль Марксгофі, де проти неї стояли не тільки мешканці цього монструального будівельного велита, але й шуцбундівці з усіх інших округів міста, так, що боротьба протяглася аж до четверга і покінчилася саме на пів години перед упливом часу, до якого зобовязувало **помилування**, проголошене канцлером Дольфусом для тих, що рішили піддатися. Бо від середи почав уже урядувати у Відні наглий суд **(Standrecht)**, по присуді якого в середу, в ½5. пополудні повісили шуцбундівця **Мініхрайтера**, а в ½1. по півночі інжиніра **Вайселя**, одного з червоних ватажків у Фльорісдорфі, і ворохобників огорнув страх. Але з початком боротьби за Марксгоф вони почали таку люту стрілянину на поліційну станицю, що упродовж кількох хвиль віддали трохи не 200 стрілів! І не скорше стала Екзекутива паном марксистівської резиденції, поки не післала на неї двох батальонів піхоти, двох батерій гавбиць і одну батерію гармат.

Та хоч і яка тяжка була боротьба за Марксгоф, то ще тяжча — як уже зазначено — була боротьба у Фльорісдорфі.

Як один з найголовніших колись центрів червоного робітництва, а ще до того маже в безпосередній близі Дунаю, мав Фльорісдорф сповнити підчас революції дуже велике завдання, а саме відтяти Віденець від північної всякий довіз і опанувати Дунай. На це вказує між іншим та обставина, що перший революційним актом у Фльорісдорфі було обсадження обидвох двірців, Фльорісдорф і Штадляв, на яких визволення треба було аж двох панцирок, причім машиніст одної з них був ворохобниками застрілений. І що саме у Фльорісдорфі червоні готовились до рішаючого бою, це доказує скількість зброї і муніції, нагромадженої тут ними, а приблизний реєстр якої — вже після покінчення боїв! — такий: понад 20 машинових крісів, 2,500 звичайних, 250 револьверів і пістоль, 100,000 патронів муніції, 1,500 ручних ґранат, і майже стільки багнетів і шабель, далеж відповідні засоби вибухових матеріялів, як динаміту й екразиту, а позатим сталевих шоломів, заступів, топорів тощо. Отимто довелося тут Екзекутиві боротись від понеділка аж до середи 14/II., поки змогла приборкати ворохобників на фльорісдорфським революційним фронті, видвигнувши тут як свій фронт 2,000 чоловіка піхоти, 16 гармат, 2 панцирки, 1 компанію Алярмового Поготівля і ріжні формації Ґайматшуцу. Як бачимо — сили доволі значні, коли зважити, що йшло тут тільки про одну округу. І в ніякій іншій окрузі не впало підчас революції по обидвох сторонах фронту стільки убитих і ранених, як саме у Фльорісдорфі, зокремаж у боротьбі за могутній будинок **Schlingerhof**. Червоні загніздившись на дахах своїх будинків у зовсім безпечних кривках, тримали звідси під безнастанним вогнем трохи не всі вулиці Фльорісдорфу, мордували без розбору як поліцистів так і цивільних прохожих, зчинюючи таким робом ситуацію, яку навіть сухий поліційний звіт називає **„пеклом"**, з якого вийти ціло було просто чудом.

І не менше важку боротьбу мусіла звести Екзекутива за ще один соціялістичний будинок в тій околиці, а саме за **Ґетеґоф**, якого боронили 500 шуцбундівців у тіснім звязку з ворохобниками, що скривались у городах кольонії Вайсав. Ту червону позицію Екзекутива бомбардувала так сильно, що з вибухом одної шрапнелевої ґранати зчинився пожар, який мало не знищив цілого будинку. Але 15. II. рано і та **станиця** австро-большевизму здалась Екзекутиві, після чого на всьому просторі Відня ставало щораз тихше, а в суботу, д. 17.II., ви вже читали в газетах, що у Відні повний спокій.

Отак, здушений у перших своїх поривах залізною рукою Екзекутиви, покінчився революційний почин червоних аґітаторів у Відні, лишаючись на завжди епохальним документом просто злочинної легкодушности соціял-демократичних провідників.

І важку-преважку відповідальність узяли на свої душі большевицькі крикуни за велики ряди тих по одній і другій стороні боєвого фронту, що впали в днях революції!

Гнат Крашанко.

ДВІ НЕВДЯЧНОСТИ.

(Історичне оповідання).

14)

— Небезпечно! Не робіть сего! — відраджував Нестор. — Ліпше не шкодувати грошей і вийти відси, не ризикуючи життя, або вічної неволі. Вірменин сказав мені, що ще два-три дни, і Турок змякне. Ще повезете назад чимало дукатів.

Розворський, як неодин гордий шляхтич, мав свої химери. Затявся вийти на волю, не заплативши Туркови ні шелюга.

— Коли ті дукати призначені на те, щоби мене висвободити; себто, коли вони вже призначені на пропаще, то волю втратити їх іншим способом; волю стрілити ними собаці під хвіст, а Туркови за себе не дам! Штуку, яку Куцала втяв сам без нічиеї помочі, втну і я, маючи до того твою поміч... Кінь для мене є?

— Є. Ніхто не знає, що я його купив і не знає, де він стоїть. І Вірменин не знає. Не знае того, що стоїть в його власнім саді!

— То добре. Можеш в ночи вивести оба коні: мого і твого?

— Не велика штука.

— Тож слухай! Найтвердший сон все по півночі. По півночі виведи коні, і поволеньки, будьтоби мандрівник, їдь попри сю хату. Поїдеш далі який шмат дороги в противну сторону. Так раз коло разу. З хати ніхто тебе не побачить, бо в сій хаті вікна лиш на подвіря. На дорогу нема. Минаючи купку дерев і кущів під хатою, ти все уважно наслухуй. За тими кущами кіньчиться канал, випорпаний Куцалою. Я вилізу з льоху і за кущами буду дожидати тебе з кіньми.

— Не вірю, щоби пощастило...

— Віриш, чи не віриш, — перебив Розворський, — зроби так. Я так хочу! Як не послухаєщ мене, то я й так вилізу і далі піду пішки. Як мене спіймають, то буде твоя вина!

— Коли так, то зроблю, як кажете. Я лиш радив би зачати трошечки інакше... Як я буду попід ту хату тягатися з двома кіньми, і як хто побачить мене, то зараз погадає собі, що сей другий кінь для якогось другого їздця. Тому я приїду лиш з вашим конем, на вашім кони. Ви сядете на нього і відїдете. Я щойно тоді піду по мого коня.

— Знайдеш мою тропу?

— Знайду, та не зараз. Вперед мушу збаламутити погоню за вами. Покищо поїду в противну сторону, полишаючи за собою якнайвиразніші сліди. Погоня піде за мною і дасть вам час втекти поза межу небезпеки.

— Тебе спіймають і запруть за мене.

— А хоч би! Дам собі раду. Гадаю, що як не докажуть мені, що я вам поміг, то не будуть мати права до мене.

— Доказом буде те, що саме тої ночи, коли я втік, ти кудись виїздив.

— Я вже підготовив крутійством Вірменина, і ще декого; також вашого Словака я питав, де тут можна би не дорого купити доброго турецького коня. Вони казали мені, що дві милі відси в сій стороні. Як мене спіймають, то скажу, що я їхав на обзорини коней.

— А попадеш ти потому на мою тропу?

— Божа воля. Гадаю, що знайду. Коби лиш ви не пішли блудом!

— За мене не бійся. Сі сторони вже знаю, бо водили мене на ріжні роботи.

Пішло дуже добре. Розворський поїхав направо, Нестор взяв наліво. Канал, котрим Розворський виліз, полишився незасипаний. Утечу Словак помітив аж рано, коли виганяв невільників на роботу. Канал попід фундаментом скоро відкрили. Від сего місця на дорозі була тропа коня. Хоч сим разом зі стайні Турка не пропав жаден кінь, він не сумнівався, що Розворський втік верхи, і що то тропа його коня.

Турок післав до Вірменина по Нестора. Коли Вірменин відповів, що Нестора нема, і що він щез в ночи разом зі своїм конем, всі погадали собі, що оба втікли на кони Нестора. За його тропою пішла погоня. На Нестора попали дві милі за Найгазелем на пасовиску. Оглядав коні. Турки спіймали його і спровадили до Найгазелю. Хоч протестував, кажучи, що не мають до того права, заклали йому на руки й ноги заліза і вкинули до льоху. Сказали йому, що він поміг Розворському втекти і тепер буде за нього сидіти, поки Розворський не викупить його.

— Яким способом я годен був помогти Розворському? — питае Нестор.

— Ти вивіз його на своїм власнім кони. За Найгазелем, ти вкрав чужого коня, або й купив, і на тім кони Розворський поїхав далі. Ти лишився, щоби здержати і збаламутити погоню.

— Питайте людей, чи кому вкрали коня, або чи кому кінь пропав.

— Ти мусів добре заплатити за коня і за те, щоби продавець мовчав!...

Гірка була доля Нестора в тій неволи. Багато гірша, ніж була доля Розворського. Турок мстився, бо не покидала його думка, що Нестор приїхав нарошно на те, щоби Розворському помогти втекти. Турок не сумнівався, що Розворський не буде невдячний; що Нестора викупить. Щоби й Нестор не втік, брали його на ніч в заліза. Наставник визивав його найпоганішими словами. Заліза здоймали з нього тільки тоді, коли дістав таку роботу, якої скований не міг би робити. Не було днини, щоби не дістав пару разів канчуком по спині. Льох, до котрого Нестора заганяли на ніч, не мав ні колоди, ні каменя, де можна було би сісти. Нестор сідав і спав на голій землі, радше в болоті, бо підходила вода.

(Далі буде).

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ.

М. Припхан, Пасейк, Н. Дж. — Імен дописувачів ніяка редакція не видає, якщо вони собі того не бажають. Редакція не може знати, чи хто і в якій церкві правив панахиду і приймає надіслані відомости в довірю, до дописувачів, що вони пишуть совісно й правдиво. А хто подає інакше, це вже йде на його відповідальність.

ВИ ЖЕРТВОЮ В БОЮ...

(Присвята Данилишинови і Біласови).

Вам жаль, що більше Україні
Служити Ви не могли,
Слова останні, але щирі!
Здрігнулися вороги.

І жах обняв катів неситих,
Бо годі духа вбити,
Що в народі вогнем занявся;
Його не мож вгасити.

Ляхи пізнали, що і вони
Колись так здобували
Волю Польщі і тої волі,
Як і ми, уживали.

І стидно їм, бо вже бачить світ,
Як вони поступають:
Вчора здобули волю собі,
Днесь другим відбирають.

Бо Данилишин наш і Білас
Не перші й не останні;
Ще й інші готові йти на вас,
Варшавські тирани!

Дм. Захарчук.

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

КЛЯСОВО СВІДОМИЙ ЇЖАК.

„Мікі Мавс", та американська миш, придумана американським рисівником Волтом Дизні, популярна не тільки в Америці, але й по всьому світі. Тільки не в Росії. Там вона не давала спати большевицьким комісарам. Їх лють брала, що американський рисівник не мав настільки сорому, що придумав таку популярну штучку.

Як телеграфують з Москви, большевицькі комісарі вже будуть могти спати спокійно. Хтось там у Росії придумав штучку, яка таксамо добра, як „Мікі Мавс". Російський товариш „миші Мікі" — це їжак. Він теж має дещо з людської одежі, шапку набакир і шаравари. Одначе ріжниться від „Мікі Мавс" тим, що він знає Карла Маркса, присягається, що тов. Сталін у нічому не помиляється та своїм рухливим носом на цілі милі занюхає кулака або контрреволюціонера.

Недавно показували першу пробку фільми цього клясово свідомого їжака. Фільма представляє пригоди цього чоловіка в звіринній подобі в капіталістичних краях. Бо, бачите, які там в Росії має пригоди звірина в людській подобі, цього в Росії підносити не вільно.

ЩЕ ОДИН ПРОХОЖИЙ ДІСТАВ КУЛЮ.

До хору критиків нової почтової марки, що зображає портрет матери відомого маляра Гвислера, прилучується нарешті ще й голос „Музею Модерної Штуки", котрий спровадив до Америки цей образ Гвислера. Ця організація закидує марці знищення гарної композиції артиста. Композиція в цьому образі дуже важна справа: самий маляр назвав образ „укладом у сірій і чорній краскі".

„Музей Модерної Штуки" каже, що американський уряд зробив гарне діло. Коли марка була би гарна, то вона була би помогла звернути увагу Американців, що саме в цьому році припадає століття вродин великого американського маляра.

„Музей Модерної Штуки" помиляється в своїй критиці в одному: цілю уряду не було звеличати американського артиста, але звеличати матір. Тому й легко йому було, величаючи матір, ударити невинного артиста.

ТРЕБА КРИТИКИ.

Німецькі й російські газети терплять тепер на пустоту, банальність, сонливість до такого ступня, що навіть уряди це добачили; Гебельс, міністер пропаганди в Німеччині, і Сталін у Росії закликують газетярів оживити газети. А оживити думають критикою уряду...

Чи оживляться? Коли давніше уряд сказав редакторам: „Мовчати! Ми все краще знаємо!" — то редактори вдарили запятками й сказали: „Так, ви це краще знаєте!" Та нарід їм не зовсім вірив. Нині уряд каже редакторам: „Таж ми можемо в дечому помилитися!" Редактори знову пустили руки по швах і кивнули головами: „Так! Ви можете помилитися." Хто їм тепер повірить?

І чи знайдеться такий редактор, що повірить Гебельсови або Сталінови? Недавно в Німеччині запроторили в табор редактора, котрий взяв нову свободу на серіо, а по світі ще й нині блукає Троцький, котрий думав, що кому як кому, а йому, одному з лідерів большевизму, прислугує якесь право висказувати свобідно свої думки.

Ні, краще, куме, не тратьте сили: спускайтеся на дно. Цікава преса належиться тільки такому народови, який хоче думати, а думати може тільки той, хто припускає можливість своєї похибки та хоче вислухати й противну сторону.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА.

Молоді українські артистки на сцені.

Молоденькі сестри Шиманські, Наталія і Ярослава, добре відомі філаделфійським Українцям з виступів на радіо і на ріжних українських концертах, виступатимуть дня 15 травня вечером на сцені театру при 6-тій і Арч улицях. Виступатимуть під іменем „Шай Систерс".

ПАСЕЙК, Н. ДЖ.

До опису ювилейного Союзового Свята.

Справедливість вимагає, щоби спростувати допис про 40-літній ювилей У. Н. Союза в Пасейку, поміщений в ч. 109 „Свободи" дописувачем, котрий не подав свого імени. Отсей дописувач пише, що в укр. греко-кат. церкві члени не брали офіціяльної участи в панахиді, та що було всього кілька членів.

Це є неправдиве. Були члени і то не кілька, а кільнацять і брали офіційну участь у панахиді. Я сам брав участь в асисті і бачив все на власні очі. І була теж повна церква людей. Чомуж отже хвалити одну церкву попід небеса, а про другу писати неправду? Додам, що панахиду відправив о. Боярчук і виголосив теж патріотичну проповідь. Говорив майже годину про історію У. Н. Союза, про піонірів, про тих українських греко-католицьких священиків, що допомагали організувати У. Н. Союз, згадав перших організаторів У. Н. Союза і пожелав У. Н. Союзови дальшого успіху, а хор відспівав „Многая літа". Так виглядае правда.

Михайло Припхан.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ.

Відчит делегата О. У. Н.

Недавно прибув до Америки з Рідного Краю представник Організації Українських Націоналістів, О. Грибівський. Відвідуючи українські громади, загостив до Джерзи Сіті, в неділю, дня 22. квітня, а місцеві Українці щиро його витали. Гр. О. Грибівський виголосив відчит в місцевій салі Українського Народного Дому. У відчиті представив він докладно сучасне положення нашого народу на всіх українських землях під окупантами та розказав про націоналістичний рух у Батьківщині. Шановний делегат зясував, яке велике значіння має наше запілля, цебто націоналістичний актив тут в Америці. Еміґрація кожного недержавного народу має якесь відношення до Старого Краю. І неодин визволений нарід мав щиру підтримку від своїх братів з Америки. Отже коли і ми хочемо бути народом, а не „скитальцями", то наше завдання нести дійсну поміч визвольній справі Рідного Краю.

Українські націоналісти змагають до цього, щоби вбити рабського духа в нашому народі й створити новий тип відповідного Українця. Та ідея захопила найщиріших, найідейніших синів і дочок України, котрі постановили гідно й щиро працювати для визволення поневоленої Батьківщини. І нема в світі сили, що моглаб розбити тих, що зорганізовано лавою стали в ряди Українських Націоналістів.

Тригодинний відчит гр. О. Грибівського був такий цінний, що його нагороджено бурею оплесків. На слухачах видно було велику бадьорість. Місцеве жіноцтво з О. Д. В. У. Червоний Хрест, перевели збірку. На визвольну боротьбу зложили: по $1: А. Кулич, М. Коблан, Ю. Левицька, М. Трусевич, Волошин, М. Зак, С. Кусень, М. Опят, С. Костирка, Г. Гаврилюк, Нечесний, Т. Наконечний, І. Смеречанський, Тисаровський, Гладкий, М. Грабар, Кирчів, В. Томчук, В. Матвіяс, Кулич, І. Дубик, о. В. Лотович, М. Дячик, Щ. А.; Г. Шустикевич $2. — Решта було $35.65. Надвишка зістала зложена дрібними датками. Розходи $10.20. Зісталось $25.45, котрі призначено на боеву акцію. На закінчення відспівано український гимн.

Щ. А.

ЧЕСТЕР, ПА.

Свято в память О. Басарабової.

В память одинацять-літних роковин смерти пок. Ольги Басараб, місцевий відділ Союза Українок влаштував дня 6. травня величавий концерт. По Службі Божій відправлено панахиду за душу покійної, а о. Марущак виголосив проповідь та взвав присутних до зложення жертви для бідних матерей героїв Біласа і Данилишина, згинувших від ляцьких катів. На ту ціль зібрано $6.27.

Вечером відбувся концерт. На сцені виднів чудово прибраний в живі цвіти портрет Покійної. В святі виступали два хори під управою о. Марущака.

Великий хор числив до 50 душ, а хор шкільних дітей мав 60 душ. Свято відкрила пані Ю. Лебіщак. Хор мішаний виконав знаменито „Тобі, земле моя", „Для України живем" і кілька гарних пісень. Хор діточий був теж добре вишколений. Обидва хори були нагороджені оплесками без кінця. Дует „Люблю дивитись" і „В гаю зеленім" відспівали С. Тимань і С. Миштрак, а акомпаніювала С. Рубаш. Зі сольовими співами виступили пані О. Совінська, (акомпаніював п. М. Пасушок) і панна А. Луцик (акомпанювала Е. Сорока). На просьбу п. Стецера, адвоката й американських гостей відспівав о. Марущак „Помарніла наша доля" і „Ой не гаразд Запорожці". Всі солісти дуже гарно вивязались зі своїх завдань. Реферат в англійській мові виголосила дуже гарно пані А. Олійник. З нього гості-Американці дізналися про нечувані ляцькі звірства над Покійною. В український мові виголосила реферат пані А. Рибакова. Деклямували пані Е. Огар, панна Б. Урбан, панна М. Лаврик. З дітей: П. Гливяк, Л. Перчак, М. Кручай, М. Шуригайло, А. Весоловський. Всі вони списалися дуже гарно. За те нагороджено їх гучними оплесками. Кінцеве слово виголосили пані А. Макух, а по ній ще о. Марущак. Потім відспівано торжественно „Боже Великий Єдиний" і „Ще не вмерла Україна". Нарід у дуже гарнім настрою розійшовся домів і мило споминає красу і велич того свята. Гроші з панахиди з додатком від товариства вислано до Обеднання в сумі $10 для матерей наших дорогих героїв Біласа і Данилишина, як дарунок зі „Свята Матери".

Присутній.

ПОХВАЛА ЛІНОЩІВ.

Один французький місіонар, що жив дуже довго в Конгу, видав збірку приповідок, яких уживають тамошні Мурини. Деякі з тих приповідок рішучо вихвалюють лінощі.

І так повідають Мурини:

Ще ніхто не вмер від надмірного спання. Зате надмірна праця може спричинити шкоду для здоровля.

Той, що спить, не йде назустріч небезпеці, що босою ногою наступить на терня.

Не потрібно займатися працею задля забагатіння. Хто вже, вже тимсамим доволі багатий.

Не женися задля титулу та карієри, бо низька, повзуча ростина не потребує журитися бурею та гураганом, не мусить їх боятися.

Працювати, щоби ми були багаті та сильні? Глупота, велика глупота, тому що багач не має приятелів. Подумай лише: тигр жие сам, сам самітський, одначе щурі жиють громадами, великими стадами. Тому радше останься щуром.

Коли вже мусиш працювати, як уже не зумієш нічого іншого, не спішися. Хто втікає, не бачить каміння, яке йому лежить по дорозі, й зашпортається.

Оминай зайву небезпеку, не обтяжуй себе зайвою журбою, а поступай радше як звірята: щур не буде ніколи такий дурний, щоби хотів водити тигра на ремінці.

Гірський воздух і автомобіліст.

— А що, мав ти добрий воздух там у горах?

— Знаменитий. Всі чотири автомобільні колеса наповнив я тим воздухом!

WHEN JOHNY COMES MARCHING HOME.

(Words and music by Louis Lambert)

When Johny comes marching home again, Hurrah! Hurrah!
We'll give him a hearty welcome then, Hurrah! Hurrah!
The men will cheer, the boys will shout,
The ladies they will all turn out,
And we'll all feel gay
When Johny comes marching home!

The old church bell will peal with joy, Hurrah! Hurrah!
To welcome home our darling boy, Hurrah! Hurrah!
The village lads and lassies gay
With roses they will strew the way,
And we'll all feel etc.

Get ready for the jubilee, Hurrah! Hurrah!
We'll give the heroes three times three, Hurrah! Hurrah!
The laurel wreath is ready now
To place upon his loyal brow
And we'll all feel, etc.

(From the "Twice 55 plus. Community songs").

ЯК МАРШЕМ ПРИЙДЕ ІВАСЬ ДОМІВ.

Як маршем прийде Івась домів: Гура! Гура!
Ми честь йому даймо і заспів! Гура! Гура!
Зрадіють всі, старі й малі,
Жінки й дівчата молоді,
І веселі будем, як прийде Івась домів!
Заграє дзвона пісня гучна: Гура! Гура!
Звитає вдома молодця: Гура! Гура!
А хлопці всі і дівочки
Цвітками устелять стежки
І веселі будем, як прийде Івась домів!
Готуймось всі до торжества: Гура! Гура!
І гучно крикнім три: „Гура! Гура! Гура!
Лавровий вже вінець тут жде,
На голові в нього буде
І веселі будем, як прийде Івась домів!

Переклав **М. С.**

Д-р Г. Г. Скегар,
Шікаго, Ілл.

ЩО ПИШУТЬ ПРО УКРАЇНЦІВ

Часть IX.

В части VIII. я зацитував вповні телеграму одного з американських кореспондентів "Chicago Tribune" про долю Українців під Польщею, а в цій части подаю другу телеграму того самого часопису, але іншого кореспондента, яка також кидає багато світла на „пацифікацію" Українців в Галичині. Ця телеграма вислана тому три роки, але для нас є це історичний документ, як Поляки знущалися над нами в Галичині в 1930 році. Ціль передрукування цих телеграм є така: такі матеріяли задержаться в наших архівах, а подруге, наша підростаюча молодь обзнайомиться з тими невідрадними відносинами, серед яких жиють Українці під Польщею.

MINORITIES AND POLES SIGN TRUCE IN EAST GALICIA.

Bishops Tell of Police „Reign of Terror."

By DONALD DAY.

LVOV, Poland, April 20.—An unofficial truce has been declared by the Ukrainian and Polish leaders of East Galicia. The Ukrainians who accuse the Poles of outrages in their campaign to "pacify" this area, have filed complaints and petitions before the league of nations, which will come up for discussion during the May session in Geneva. According to leaders from both sides there is a possibility of a settlement of this problem before May. Marshal Pilsudski's unexpected return from Madeira is said th be connected with the Ukrainian question.

The chief demand of the Ukrainians is that the Polish government fulfill its promises and grant them autonomy. In 1922 the Polish parliament passed a law promising the minorities living within its frontiers autonomous rights. A year later the council of ambassadors, meeting in Paris, resolved that since Poland had agreed to grant the Ukrainians autonomy, it recognized the present Polish boundaries to include Galicia.

Poland Blames Politics.

Polish statesmen say that the chaos of Polish party politics, one cabinet quickly succeeding another and making consistent government policies impossible, interfered with the autonomy project. The law passed by parliament was never signed by the president and so did not come into force.

Attempting to put pressure upon the Warsaw government, a patriotic society, calling itself the Ukrainian Military Organization, took the law into its hands and began a terrorist campaign. There were a number of bomb throwings, incendiary fires, attacks on government officials and wire cuttings.

Government officials said that finally matters got beyond control. The Warsaw government last November sent armed detachments of police and cavalry into the villages to punish those believed responsible for the sabotage.

Bishop Tells of Campaigns.

I interviewed two bishops about the pacification campaign. Both of them had toured the villages for weeks, following in the wake of the police and cavalry. They said that police preceded the punitive expeditions, forbidding the inhabitants to leave their villages. When the expedition arrived, they said, the population was forced to provide food and forage without compensation and then various men, in some cases Greek Catholic priests and school teachers, were seized and beaten with straps, the butts of rifles and ramrods. The two bishops took more than two hundred photographs showing the victims and the havoc caused by the troops in their searches for hidden arms.

"According to our investigations about 1,000 villages were 'pacified' and 2,000 police and 4,000 Uhlans (cavalry) and soldiers participated in the campaign," one bishop declared. "They had lists of various inhabitants compiled by spies and provocateurs and number of people beaten and the amount of property destroyed was enourmous. I visited one village where three-fourths of the straw roofs had been torn away and destroyed in the search for arms.

Doctors Forbidden to Give Aid.

"Ikons and holy pictures were ripped to pieces, upholstered furniture was ruined, kerosene was dumped into wells, jam was smeared on the walls, foodstuffs were destroyed. I saw one village where every feather mattress and pillow had been ripped open and it looked as though a snowstorm had just passed. Polish and Jewish doctors were forbidden to give the beaten aid and some died from gangrene developing in their wounds.

"In another village a school teacher was taken from school and given 200 strokes with a whip on his naked body before the inhabitants. Now he refuses to teach school. He is ashamed to face his pupils. A priest was partly disrobed and thrown to the ground where his hands were pinned to the earth by bayonets and soldiers sat on his feet while he was clubbed with the butt end of rifles. I visited him in his home a few days later and it was an awful picture of ruin. Everything had been destroyed and broken, there was not a dish to eat from, not a pot to cook in."

Finds Mother a Victim.

Bishop Nicetas Budka, fifteen years head of the Ukrainian Greek Catholic Church of Canada, who was transferred back to Galicia, told me how, hearing of the "pacification measures," he immediately went to the village where his invalid mother had been bedridden for two years. He found her sleeping on the floor in the remnants of her bed clothing. She had been tossed from bed by the soldiers, who ripped it to pieces searching for arms.

The village, he reports, contains a dairy whose machinery was gutted by the troops. He told how from another village the Polish press reported six wagonloads of arms had been taken, whereas the total find had been four revolvers and six cartridges.

Another outrage which particularly incensed tne peasants, according to the bishop, was the destruction of every Ukrainian national costume found in some villages. These costumes take years to make and consist of pieces of home woven lace intersecting intricate designs in cross-stitch. Ukrainian books were destroyed and the soldiers, where they found the home of suspect with a tin roof, tore it off and pierced with their bayonets. Ukrainian cooperative buildings were butted.

Says Loss Is Enormous.

The bishops said they could not give any statistics concerning the number of people beaten or the amount of property destroyed, but they claimed it would reach an enormous figure, for these districts were farmed by Ukrainian peasantry for more than four hundred years.

"In some districts three-fourths of the people had voted for local option and this right has now been taken away," said Bishop Budka. "The government says we are traitors because we voted against the sale of alcohol, which is a state monopoly. They are forcing the opening of vodka shops to increase their revenues. Priests who had led in the fight for local option were also beaten. In Lvov, our Ukrainian daily newspaper, the Dilo, was confiscated twenty times within three months. Three of our Ukrainian high schools, in Tarnopol, Rohatyn and Drohobich, were closed and more than 1,000 students were deprived of the hope of education because of the activity of a small group of radical students.

"Towards the end of the 'pacification' campaign seven bishops met to draw up a pastoral letter to our congregations. We worked on it for days, hoping to word it in a way which would not give offense to the censors. Still it was confiscated. We are even forbidden to pray in our churches for better times because the Polish authorities also consider this political. We do not know what to do or what to hope for. We only know the situation is getting worse."

(Chicago Tribune, April 21, 1931).

На годині соматольоґії.

Учитель: Коральчук, скажи мені, скільки костей маєш у свому тілі?

Ученик: Сімдесять три.

Учитель: Зле, маєш лише сімдесять дві кости!

Ученик: Ні, прошу пана, я вчора вечером проковтнув одну кісточку.

Лікарська порада.

Лікар: Ви мене не слухаєте. Вчора я вас бачив на вулиці з папіроскою в устах. Це вам дуже шкодить!

Пацієнт: Пане доктор, це було лише з услужности, як хто просить мене, щоби міг закурити собі папіроску до мого вогню.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

Проситься відділових секретарів присилати повідомлення про всякі збори принайменше один тиждень перед зборами.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 270, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться у вівторок, 15-го травня, в годині 7.30 ввечір, в галі У. Н. Дому, 181 Фейт вул. Проситься членів прибути на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Членів, котрі ще не змінили своїх грамот, а їх осталось уже лиш кілька, проситься виміняти старі грамоти на новий рід обезпечення, яке є кориснійше для самих членів. Довгуючі члени повинні сплачувати свої залеглости. — Гр. Шустикевич, рек. секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. Тов. ім. Ів. Франка, від. 372, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в пятницю, 18 травня, в годині 7:30 ввечір. Просимо членів явитися на означений час. Довгуючих членів просимо прийти і вирівнати свої залеглости. — Рек. секр.

ЛОРЕЙН, О. Тов. У. Н. Союза, від. 50, повідомляє своїх членів, що мітінґ відбудеться в неділю, 20. травня, в годині 1-ій пополудни, в галі де звичайно. Взивається членів прийти на час, щоби не очікувати. — М. Шимичик, секр.

ВАНДЕРҐРІФТ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 110, повідомляє, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 20. травня, в годині 2-ій пополудни, в галі секретаря, Н. 274 Лінколн Евеню. За галю не платиться нічого. Всі члени мають явитися на мітінґ, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени мають вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. З не явившимися на мітінґ членами поступиться після статутта. Будемо приймати нових членів без оплати вступного і лікаря. Проситься членів привести хоч по одному новому членови. Члени, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза повинні вписати на тім мітінгу. — Андрій Блавуцяк, секр.

МІЛВОКІ, ВІС. Тов. ім. Івана Франка, від. 103, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 26. травня, в годині 6:30 ввечір, в церковній галі на Скот вул. Кождий член повинен явитися на ці збори, бо є важні справи до полагодження. Неявившийся член на ці збори, буде караний або і суспендований по приписі тов. статута. Члени, котрі не вписали ще своїх дітей до У. Н. Союза перед святкуванням ювилейного свята або на святі, то нехай стараються записати на цих зборах. — Т. Барсук, предс.; Н. Кудринський, секр.; М. Патер, кас.

МІЛВІЛ, Н. ДЖ. Тов. Запорожська Січ, від. 347, повідомляє своїх членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 20. травня, в годині 2-ій пополудни в галі де звичайно. Проситься всіх членів прийти на цей мітінґ, бо є справи до полагодження. Просимо прийти на означений час. — І. Гатала, предс.; Ст. Патен, кас.; Гр. Тимчій, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. Тов. Любов, від. 370, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 19. травня, годині 6-ій ввечір, в гали церковній, 127 Парк вул. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо є кілька важних справ до полагодження. Члени, котрі мають своїх знакомих, що хочуть вписатися в члени Тов. і У. Н. Союза, нехай приведуть їх на ці збори і впишуть, за те одержуть надгороду з голов. каси. Родичів, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, просимо вписати їх на цих зборах. Довгуючі члени мають явитись на ці збори і заплатити свій довг, бо інакше будуть суспендовані. Члени, котрі бажають змінити свої грамоти, то зволять принести з собою старі грамоти на мітінґ. — Н. Плуговський, предс.; В. Колесняк, кас.; Й. Децембер, секр.

МІННЕАПОЛІС, МІНН. Тов. Зап. Січ, від. 385, повідомляє членів, щоби явилися на збори в дуже важній справі, дня 20 травня, зараз по Сл. Божій, в церковній гали. Члени котрі ще не змінили старих грамот на нові, повинні змінити якнайскорше. Проситься членів придбати нових членів і дітей; тим поможемо звеличати 40-літній ювилей. — О. Козак, секр.

ТАВНТОН, МАСС. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 122, повідомляє всіх своїх членів і членниць, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. травня, в годині 2-гій пополудни, в Товариській галі. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження. Ті члени, котрі ще не перейшли зі старого на новий рід обезпечення, зволять принести свої старі грамоти; знаючи, що всі мають змінити, то по що зволікати. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли і вирівнали свої довги, бо в противнім разі будуть суспендовані. Хто хоче вступити в члени У. Н. Союза, зволить також прийти на збори. — С. Проніцький, голова; Х. Салата, кас.; І. Давидчук, секр.

АСТОРІЯ, Л. АЙ. Бр. св. О. Николая, від. 5, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів і членниць, що місячні збори відбудуться в суботу, 19. травня, в годині 7.30 вечір, в гали Чеського Народного Дому, 29-19 — 24. Евеню. Відділовий уряд взиває своїх членів обовязково прибути на ці збори, бо є важні справи як місцеві так і Союзові. Довгуючі члени мусять заплатити свої довги цього місяця, бо каса Братства не всилі більше давати кредиту членам, котрі довгують по 3 місяці коли не являться на ці збори будуть наражені на утрату всіх прав членських. Ті члени, котрі ще не переписались до нових родів, зволять принести на збори свої грамоти. Як вам відомо, Головна канцелярія У. Н. Союза призначила надгороди за зорганізовання нових членів. Отже не оминайте нагоди, а кождий нехай сповнить клич Союза в ювилейнім році. — І. Сидор, предс.; С. Кривень, кас.; П. Барнич, секретар.

ГЕЙЗЕЛТОН, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 85, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 20. травня, в годині 1-ій пополудни, в місци, де звичайно. Всі члени повинні громадно явитись, заплатити свої місячні вкладки і розібрати тікети на свято сорокалітнього ювилею У. Н. Союза. Довгуючі члени, коли не являться і не вирівнають своїх залеглостей, будуть суспендовані. — С. Глинянський, рек. секр.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ, ПА. Місячні збори Бр. св. Георгія, від. 239, відбудуться в суботу дня 19-го травня точно о год. 7. вечером, в домі Горожан, 847 Н. Френклин Стріт, Філадельфія, Па. На порядку нарад: фінансовий звіт, ювилейна кампанія, організаційні справи. Пригадуємо довгуючим членам, що на послідних зборах братства переведено одноголосно постанову, що члени довгуючі за два місяці будуть суспендовані цего місяця. Члени бажаючі виміняти старі грамоти на нові, затягнути позичку чи вирівнати залеглости до братства та зголосити нових членів — хай зголосяться до секретаря вже між год. 6—7 вечером, щоби не забирати часу на зборах. — Уряд.

ЙОНКЕРС, Н. Й. Тов. Подільська Січ, від. 8, повідомляє своїх членів, що надзвичайний мітінґ відбудеться в пятницю, 18-го травня, в годині 7-мій ввечір, в Укр. Горож. Клюбі, 13 Вашингтон вул. Взивається членів до вирівнання своїх належитостей. — Микола Мазур, предс.; Василь Мандзій, секр.

НЮ БРІТЕН, КОНН. Бр. св. Петра і Павла, від. 254, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що мітінґ відбудеться 18. травня, точно в годині 7.30 ввечір, в церковній гали. Справа пекуча, тому безусловно кождий член мусить бути на тім мітінгу. Не явившийся член підлягає карі 1 дол. — Михайло Тимчишин, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Бр. св. Володимира, від. 105, повідомляє своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 20. травня, в годині 3-тій пополудни. Обовязком є кождого члена явитись на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження, а найважніща справа ювилею, котрий відбудеться 27. травня. На мітінгу будемо продавати відзнаки (тікети) по 35 ц. Члени, котрі ще не перейшли до нового роду обезпечення, то нехай привесуть старі грамоти на мітінґ. Напоминається довгуючих членів, щоби прийшли на мітінґ і вирівнали свої вкладки. — Стефан Слободян, предс.; Стефан Крайник, кас.; Стефан Борис, секр.

ОЛИФАНТ, ПА. Бр. св. Кирила і Методія, від. 86, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 20. травня, зараз по Сл. Божій. Проситься членів зійтись на час, бо маємо важні справи до вирішення. Проситься членів взяти з собою всі нерозпродані з ювилейного бенкету тікети, щоби можна замкнути рахунок. Рівнож пригадується усім членам ювилейний клич У. Н. Союза, що кождий повинен придбати в ювилейнім році хоч одного нового члена. Коли хто з членів хоче перейти на новий рід обезпечення, нехай принесе свою стару грамоту, бо час короткий. — П. Саламаха, секр.

БЕТЛЕГЕМ, ПА. Уряд відділу 288 подає до відома усім членам, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, 19. травня, точно в годині 6.30 ввечір. Від травня аж до листопада ц. р. мітінґи будуть відбуватись в трету суботу в місяці, а не як було в трету неділю в місяці. Взивається членів не відтягатись з виміною грамот, бо сами собі пошкодять. Члени, котрі ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, нехай впишуть їх на цім мітінгу. Позамісцеві члени мусять призвичаїтись до того, що місячні вкладки за них і за їх діти мусять бути плачені кождого місяця. Також ті члени, котрі не платять до каси хорих, мусять платити свої вкладки кождого місяця. Котрий з членів не повинується двом згаданим заявам, наразить себе на суспенду. Урядники мусять виконувати ухвалу членів з січня 1934. Напоминається довгуючих членів сплачувати свій довг. — Т. Данилюк, предс.; М. Мушастий, кас.; Іван Маляцький, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Укр. Січ, від. 170, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 20 травня, в годині 6 ввечір, в гали У. Н. Дому, 181-183 Фейт вул. Члени, котрі ще не виміняли своїх грамот, зволять принести свої старі грамоти і виміняти на нові. Довгуючі члени повинні вирівнати свій довг, бо в противнім разі будуть суспендовані. Напоминається членів, котрі платять за діти, щоби платили точно кождого місяця. — Ю. Тесаровський, предс.; Ю. Довгополий, кас.; Гр. Готра, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 97, повідомляє, що місячні збори відбудуться 20. травня, в годині 2-гій, в галі церковній, 47 Говп Еве. Кождий член має явитись на збори, а довгуючі мають прийти і заплатити свій довг, бо коли не прийдуть і не вирівнають свого довгу, то будуть суспендовані. Більше довгуючих не будеться упоминати. — М. Кузьма, предс.; Ю. Нестор, кас.; М. Табачук, секр.

УКРАЇНА, ЯК МАКІВКА

Україна, як маківка,
Розсіяла цвіти:
Куди в світі не поглянеш,
Всюди її діти.
Не здобудуть вороженьки
України неньки,
Бо на поміч їй усе йдуть
Діточки рідненькі.
Як той мачок розсіяний
Годі позбирати,
Так у світі нема гальми,
Щоб нас гальмувати.
Кров пролита дідів наших
В землі ніда зродила;
Кров гаряча козацькая
В молоді ожила.
Ой годі вам, вороженьки,
Над нами знущатись:
Нас велика в світі сила,
Не дамо ми взятись!
Молодее покоління,
Що в світі зростало,
Відплатить вам, кати люті,
Наше не пропало!
Кров пролита дідів наших
Жиє, не пропала;
По всім світі гремить голос:
Україні слава!

Т. Оз.

ВІДОЗВА

до односельчан села Покропивної і поблизьких сіл тернопільського повіту.

Ми всі кинені жорстокою долею тут за море, далеко від наших рідних братів. Пішли ми в світ шукати щастя і кращого життя для себе, а про них забули. А вони лишилися в нужді й неволі. Жорстокий наїзник нищить увесь дорібок наших братів податками і „пацифікацією". Хоче на нашій прадідівській землі створити місце для своїх Мазурів. Як усі українські села на Західній Україні, так і наше бореться з ворогом і його пануванням і як може так противставиться чужому, розкладаючому нас впливови.

Однак кожда оборона потребує доброї твердині, де кувались би молоді серця месників за свій нарід, які проганяли потім ворогів з рідної нам землі. Не боронитися, значить по волі завмирати. Сьогодні не вистарчає лиш говорити, а треба ділати, бо сказане пропадає в безвістях, а діла остануться. Зрозуміли це наші браття в Покропивній, коли задумали збудувати національну твердиню, об стіни якої відбивалисб усі напади і заміхання ворогів. У їх гарному ділі треба їм помогти. Вони в першу чергу звертаються до нас, Дорогі Браття в Америці і в Канаді, і промовляють до нашого серця й нашої совісти тими словами: Допоможіть, Рідні Браття і Сестри, у великому ділі, а прийде час, коли всі стрінемося в одній великій, вільній, рідній нашій хаті, в нашій українській державі. І тоді й вас і ваші гарні діла згадають нащадки у вільній Україні. Ті слова повинні знайти відгомін у кождого, в кого ще беться чисте українське серце. Їх сповна ми добре розуміємо тут в Америці і в Канаді й тому ми в Америці завязали Комітет Будови Народнього Дому в селі Покропивній, тернопільського повіту. Комітет взявся до праці і в травні цього року влаштовує на ту ціль перший великий баль, а на балі буде ще гарна штука, якої в Нюарку не було. Дохід з балю піде на будову Народнього Дому в Покропивній. Також комітет приймає грошеві жертви на ту ціль, які просимо слати на адресу:

421 Belmont Ave., Newark, N. J.

За Комітет:

Василь Ткач.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

"THE UKRAINIAN MINORITY" IN POLAND.

But the Ukrainian minority, numbering 4,000,000 and living in Southeastern Poland, and the White Russian minority in Eastern Poland, present trying problems. According to Roman Dyboski, the eminent Polish historian, "Poland has not proved capable so far of evolving a constructive and consistent Ukrainian policy. If a comprehensive Ukrainian program is not devised and resolutely carried out soon, the calamity of an irredentist movement in favor of a larger Ukraine across the Soviet border may overtake Poland in a possibly none too distant future."

In 1930, brutal repressive measures were employed by the Polish Government against the Ukrainian Nationalists without, however, converting them to the Polish faith. In consideration of the poverty in this section of the country and the magnetic attraction which the successful evolution of the Ukrainian Soviet Republic across the border may exercise on the Ukrainian minority, Poland will have to find a solution of this question.

("The New York Times Magazine", April 29, 1934).

UKRAINIAN SOCIETY MARKS ANNIVERSARY.

Church Service, Banquet, Speaking Program Feature Celebration.

Several hundred members and friends of the Akron chapter of the Ukrainian National Association will join Sunday in a joint observance of the chapter's 22nd and the national group's 40th anniversaries.

The celebration opens with services at the Greek Catholic church, Abel and Washington sts., Sunday morning. A speaking program followed by a supper will be held at the Liedertafel hall starting at 2 p. m.

Attorney O. E. Malicky, president of the Cleveland chapter, will give the principal address. Judge Dean F. May of probate court, and Frank Kroeger, county recorder, are among the other speakers. Alex Zepko, of 455 Howe st. is chairman.

(Akron Beacon-Journal, Friday, May 4, 1934).

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

NEW YORK, N. Y. Regular Monthly Meeting of the Ukrainian Youth of the U. N. A. of New York will be held in Room 4 at the Ukrainian National Home on Friday, May 18th, at 8:00 P. M. It is imperative for members to be present as plans will be discussed for a huge rally to be held on May 23rd. Visitors and members of other branches welcome at 9:00 P. M. — Jos. M. Uhorchak, Sec'y.

ПОВІДОМЛЕННЯ

для Вп. Урядників і Членів відділів У. Н. Союза: 123. 159, 162, 208, 229 і 280 в Скрентон, Па.

Отсим повідомляється, що організаційні збори відбудуться 19. травня, в суботу, в годині 7-мій ввечір, в галі Укр. Горож. Клюбу, 414 — 7-ма вулиця, в справі вибору комітету для влаштування 40-літнього ювилею У. Н. Союза. Проситься тих всіх урядників згаданих відділів, щоби прийшли на ті збори і вибрали той комітет, бо то є дуже важна справа для нас, скрентонських Українців.

М. Камінський, секр. від. 159.

Бернардови Шо жалілася одна пані: — Мій чоловік знущається наді мною, побиває мене, ганьбить.

— До того мені ніщо! — відповів Шо.

— Та він і вас страшно проклинає і відказує на вас!

Шо відповідає: — До того знову вам ніщо!

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ТАРЗАН І ЛЮДОЇДИ. (109).

Як їх шестеро підійшли до виходу з коридора, сторож заступив їм дорогу. „Геть з дороги княжни Джанцарі!" — приказав Оратарк. Сторож завагався. „На бік, кажу тобі!" — крикнула княжна, „або я пійду по твоїм тілі!" Вони почули, що за ними їхали чвалом жовніри.

Сторож щось підозрівав. „Пождіть, аж я закличу начальника сторожі, княжно", він сказав. Вони побачили, що з кімнати для сторожі вийшов начальник, а за ним громадка вояків. „Вдьмо!" — крикнула Джанцара й звернула свою антилопу просто на сторожа.

Начальник і його жовніри скочили вперед, але зіткнулися вже з погонею, котру вони взяли за втікачів. Підчас замішання, яке з того виникло, втікачі мали час вийти з міста та втекти на гори.

Оратарк, котрий знав докладно всі стежки в горах, провадив їх. Інші їхали за ним услід. Тарзан і Комодофльоренсаль закривали зади. Так вони їхали цілу ніч, і за ними не чути було погоні.